

ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ
ΤΟ ΜΗΤΡΙΚΟΝ ΕΝΣΤΙΚΤΟΝ

Ἰπὸ
ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΧΡ. ΣΚΟΥΤΕΡΗ

Τέως ἐσωτερικοῦ βοηθοῦ Μαιευτηρίου
«Μαρίκα Ἡλιάδη»

Ἡ λειτουργία τῆς ἀναπαραγωγῆς, δι' ἧς διακωνίζεται τὸ ἀνθρώπινον εἶδος, κυβερνᾶται ὑπὸ δύο μεγάλων ἐνστίκτων, τοῦ σεξουαλικοῦ ἢ γενετηρίου, δι' οὗ ἐπιτυγχάνεται ἡ συνένωσις τοῦ ἄρρενος καὶ θήλεος στοιχείου, ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας εἶναι ἡ γονιμοποίησις καὶ ἡ δημιουργία ἐνὸς νέου ὄντος ὁμοίου τῶν γεννητόρων, καὶ τοῦ μητρικοῦ ἢ γονοπροφυλακτικοῦ, δι' οὗ διασφαλίζεται ὑπὸ τῆς μητρὸς ἡ ἀνάπτυξις καὶ προστασία τοῦ γόνου (τέκνου) κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς τε ἐνδομητρίου καὶ τῆς ἐξωμητρίου ζωῆς αὐτοῦ.

Τῆς ὑψηλῆς καὶ ἀτελευτήτου λειτουργίας τῆς ἀναπαραγωγῆς ὄργανον κατ' ἀνεξερῆν-νητον βουλὴν εἶναι ἡ γ υ ν ἦ. Αὕτη εἶναι ὁ φορεὺς τῆς ζωῆς, ὁ σπουδαιότερος συντελεστής τῆς δημιουργίας καὶ ἡ μήτηρ τῆς ἀνθρωπίνης οἰκογενείας. Ἄνευ ταύτης δὲν δύναται νὰ θεμελιωθῇ καὶ νὰ ὑπάρξῃ οἰκογένεια, κοινωνία, πολιτεία.

Ἡ φύσις εἰς τὸ ἀριστουργηματικόν της δημιουργήμα, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται ἀνθρώπος, εἰς μὲν τὸν ἄνδρα ἔδωκε τὴν ἀποστολὴν νὰ τιθασεύῃ τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως, νὰ κυβερνᾷ τὴν γῆν, νὰ καλλιεργῇ καὶ νὰ καθιστᾷ αὐτὴν γόνιμον, νὰ ἰσοπεδώσῃ καὶ νὰ καθιστᾷ αὐτὴν κατοικήσιμον, νὰ προσαρμόζῃ αὐτὴν εἰς τὰς ἀνάγκας του, νὰ καθιστᾷ αὐτὴν εὐφορον ὥστε νὰ προσπορίζεται ἐξ αὐτῆς προϊόντα χρήσιμα καὶ ἀναγκαῖα πρὸς τὸ ζῆν, νὰ ἰδρῆ ἐπ' αὐτῆς κατοικίας, περιλαμπρα οἰκοδομήματα καὶ θαυμαστά ἔργα τέχνης. Εἰς δὲ τὴν γυναῖκα

ἐπεφύλαξεν ἰδιαιτέραν ἀποστολὴν, ἣτις εἶναι ἡ διακωνισις τοῦ ἀνθρώπινου γένους διὰ τῆς τεκνοποιίας καὶ ἡ ἀνάπτυξις τοῦ θεσμοῦ τῆς οἰκογενείας. Ἐπίσης εἰς τὸν ἄνδρα ἡ φύσις ἔδωκε τὰς σπουδαίας ἐπινοήσεις καὶ ἐφευρέσεις, τὰ μεγάλα ἔργα, τὴν διανόησιν καὶ τὴν μυϊκὴν δύναμιν, εἰς τὴν γυναῖκα ἐπεφύλαξε μία ζωὴν πλέον περιορισμένην, τὴν ὑπεροχὴν τοῦ συναίσθηματικοῦ βίου καὶ πρὸ παντὸς τὸ συναίσθημα τῆς μητρότητος.

Ὁ ἄνθρωπος, θεωρούμενος ὁ πλέον ἰσχυρὸς ὄλων τῶν ἐμβίων ὀργανικῶν ὄντων, ὁ βασιλεὺς καὶ κυρίαρχος τῆς γῆς, τὸ ἀνώτερον καὶ τελειότερον δημιουργήμα τῆς φύσεως, εἰς τὴν πραγματικότητά εἶναι ὁ πλέον ἀσθενής, ὁ πλέον ὑποτασσόμενος καὶ ὑποκειμενος εἰς ποικίλας φυσικὰς καὶ τεχνητὰς ἐπιδράσεις καὶ ὁ πλέον εὐπρόσβλητος εἰς παντὸς εἶδους νοσογόνους παράγοντας. Ἐρχεται εἰς τὸν κόσμον ὀλόγυμνος, ἀνίσχυρος καὶ περισσότερον ἐκτεθειμένος εἰς διαφόρους κινδύνους καὶ εἶναι ὁ πλέον εὐκόλως ὑποκείμενος εἰς τὸν θάνατον ἐξ ὄλων τῶν ζῶων τοῦ ζωικοῦ βασιλείου. Τὰ τέκνα τῶν ζῶων ἐντὸς διαστήματος ὀλίγων ἐβδομάδων ἢ μηνῶν ἀπὸ τῆς γεννήσεώς των δὲν ἔχουν χρεῖαν τῶν φροντίδων καὶ τῆς προστασίας τῶν γονέων των, τὰ τέκνα ὁμῶς τοῦ ἀνθρώπου, ἀπὸ τῆς γεννήσεώς των καὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη, διὰ νὰ ἀναπτυχθῶν καὶ ἐπιζήσουν ἔχουν ἀνάγκην διατροφῆς, παρατεταμένων φροντίδων, μεγάλων προφυλάξεων καὶ ἰδιαιτέρας προστασίας. Ἐχουν, δηλαδή, ἀνάγκην τροφῆς, ἐνδυμασίας, στέ-

γης κτλ. "Όλα ταῦτα δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθοῦν καὶ ἐξασφαλισθοῦν ἐὰν ἡ Θεία Πρόνοια δὲν ἔδιδεν εἰς μὲν τὸν ἄνδρα τὸ συναίσθημα τῆς πατρότητος, εἰς δὲ τὴν γυναῖκα τὸ ἀνώτερον, ὑπέροχον καὶ ἀκατάβλητον συναίσθημα τῆς μητρότητος.

Ἡ γυνὴ ἀποτελεῖ πράγματι θαυμάσιον σύνολον μορφολογικῆς καὶ ἀνατομικῆς κατασκευῆς, λόγῳ δὲ καὶ τῆς ἰδιαζούσης ψυχροσυνθέσεώς της παρέχει εἰς τὸν ἄνδρα οὐ μόνον αἰσθησιακὰς ἀλλὰ καὶ ψυχικὰς ἡδονάς. Κεῖται ὑπεράνω τῶν ζώων ὄντων ὡς ἐκ τοῦ πλοῦτου τῶν συναισθημάτων της, ὑπερτεροῦσα τοῦ ἀνδρὸς κατὰ τὰς ἰδιότητας τῆς καρδίας. Ἡ φύσις, διαπλάσασα τὴν γυναῖκα, ἠδύοκῆσε νὰ δημιουργήσῃ ἐξ ἐπόψεως ψυχροσωματικῆς δὲν κατάλληλον, ἀνταποκρινόμενον πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς μητρότητος καὶ κυρίως τῆς ἀναπαραγωγῆς, τῆς ὑψίστης καὶ ἀκαταβλήτου ταύτης βιολογικῆς λειτουργίας. Ἐπειδὴ τὸ ἔργον τῆς ἀναπαραγωγῆς εἶναι σπουδαιότατον, διὰ τοῦτο ἐν τῇ ἐξελίξει τῶν ζώων ἀπέβη ἀναγκαῖον νὰ διαμορφωθῇ ὁ δούσιμος τῶν γενῶν ἢ φύλων ἢ γονοχωρισμός, δι' οὗ ἐσηματίστησαν δύο διαφορετικὰ ἄτομα, τὸ ἄρρεν καὶ τὸ θῆλυ. Ὁ ὅρος δούσιμος τῶν γενῶν ἢ γονοχωρισμός σημαίνει τὸν διαχωρισμὸν τῶν φύλων ὅστις ἀπαιτεῖται εἰς ἕνα ζωικὸν εἶδος διὰ τὴν ὑπαρξίν ἀρρένων καὶ θηλέων ἀτόμων, ἕκαστον τῶν ὁποίων ἀπεργάζεται ἰδίους γαμέτας (ἀναπαραγωγικὰ κύτταρα), οἷτινες εὐρίσκονται εἰς εἰδικὰ γεννητικὰ ὄργανα καὶ τῶν ὁποίων ἡ συνένωσις εἶναι ἀναγκαία διὰ νὰ παραχθῇ νέος ὀργανισμός.

Τοῦ ἀναπαραγωγικοῦ ἔργου τῶν φύλων τούτων, τὸ μὲν θῆλυ ἀνέλαβε τὸ κύριον μέρος, ἐνῶ ἡ συμβολὴ τοῦ ἄρρενος συνίσταται ἀπλῶς εἰς τὴν προσφορὰν τῶν ἀρρένων (πατρικῶν) στοιχείων, ἧτοι τῶν σπερματοζωαρίων. Ἐξ αὐτοῦ, λοιπόν, καθίσταται δῆλον ὅτι ἡ συμβολὴ τῆς γυναικὸς-μητρὸς ἐν τῇ δημιουργίᾳ εἶναι σημαντικώτερα τῆς τοῦ ἀνδρὸς-πατρὸς, διότι τὸ ἔργον αὐτοῦ ἐν τῇ ἀναπαραγωγῇ διαρκεῖ ὀλίγον χρόνον, ἐνῶ τὸ τῆς γυναικὸς διατηρεῖται ἔντονον ἐπὶ ἐννέα ὀλοκλήρους μῆνας.

Τὸ μητρικὸν ἔνστικτον εἶναι ἀρχέγονον

συναίσθημα, τὸ ὁποῖον ἐμφωλεύει εἰς τὴν ψυχὴν πάσης φυσιολογικῶς ἐχούσης γυναικός, οἰασδήποτε φυλῆς, κοινωνικῆς τάξεως καὶ πολιτιστικῆς στάθμης. Εἶναι μίᾳ ἀρχέγονος καὶ φυσικῆ τάσις, ἧτις παρακινεῖ τὸ θῆλυ εἰς τὸ νὰ ἀναδημιουργῇ, καὶ μετὰ τὴν τεκνοποίησιν νὰ προφυλάττῃ καὶ διατρέφῃ τὸν γόνον (τέκνον) καὶ νὰ ἐπιμελῆται τῆς ἀναπτύξεως αὐτοῦ. Τὸ ἔνστικτον τοῦτο ἐκδηλοῦται ὑπὸ τῆς ἀκατανικήτου κάποτε ἐπιθυμίας ἀποκτήσεως τέκνου, ἀποδεικνύον οὕτως ὅτι ἐξορμάται ἐκ τοῦ ὀρμεμφύτου τῆς ἀναπαραγωγῆς.

Τὸ μητρικὸν ἔνστικτον εἶναι τόσον παλαιὸν ὅσον παλαιὸς εἶναι ὁ ἄνθρωπος, διότι ἐξεδηλώθη ἀπὸ τῆς πρώτης ἐν τῷ κόσμῳ ἐμφανίσεως αὐτοῦ, τοὔτέστιν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς καὶ ἐμβρυϊκῆς περιόδου τῆς ἀνθρωπότητος καὶ διότι εἶναι ἀρρήκτως συνδεδεμένον μὲ αὐτὴν ταύτην τὴν ὑπόστασιν τῆς ζωῆς του. Ἡ μητρικὴ, λοιπόν, ἀγάπη (μητρότης) ἐνέχει ὅλους τοὺς χαρακτῆρας τοῦ ἔνστικτου καὶ ἀποτελεῖ φαινόμενον φυσιολογικόν, ἔμφυτον, παγκόσμιον.

Τὸ μητρικὸν ἔνστικτον δὲν ἀποτελεῖ προνόμιον ἢ ἀποκλειστικὴν ἰδιότητα τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ παρατηρεῖται καὶ εἰς τὰ θηλαστικὰ ζῶα καὶ γενικῶς εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ ζῶα, ἀκόμη καὶ τῆς κατωτέρας ζωολογικῆς κλίμακος. Μάλιστα δὲ εἰς πλεῖστα ἐξ αὐτῶν τὸ συναίσθημα τῆς μητρότητος παρατηρεῖται εἰς ἐντονώτερον βαθμὸν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, καίτοι μετὰξὺ ἀνθρώπου καὶ ζώων ὑψίσταται σημαντικὴ βιολογικὴ διαφορὰ. Ποῖος δὲν ἔχει ἴδει μετὰ πόσης στοργῆς, ἀγάπης καὶ προφυλάξεως ἀπὸ τοῦς κινδύνους διατρέφουν καὶ ἀναπτύσσουσιν τὰ τέκνα των ἢ γαλῆ, ἢ κύων, ἢ ὄρνις κτλ., ἀκόμη δὲ καὶ τὰ πτηνὰ; Πόσον τὰ ζῶα αὐτὰ θηριοῦνται καὶ καθίστανται ἐπιθετικὰ κατὰ παντὸς ὅστις ἤθελε τολμήσει νὰ θίξῃ τὰ νεογνά των; Ποῖος ἐπίσης δὲν γνωρίζει τὸ φαινόμενον, καθ' ὃ τὸ θῆλυ ἐνὸς εἶδους ζώου δύναται νὰ διαθρέψῃ καὶ ἀναπτύξῃ νεογνὸν ἀνῆκον εἰς ἄλλην κατηγορίαν;

Τὸ μητρικὸν ἔνστικτον, τόσον εἰς τὸν ἄνθρωπον ὅσον καὶ εἰς τὰ ζῶα, βαδίζει παραλλήλως πρὸς τὸ γενετήσιον ἔνστικτον,

ἦτοι ὑπάρχει ἄμεσος αἰτιολογικὴ συσχέτισις μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν ὁρμεμφύτων, μάλιστα δὲ τὸ ἐν ἀποτελεῖ ἐξάρτησιν τοῦ ἄλλου. Ἐξ αὐτοῦ προκύπτει ὅτι καὶ τὰ δύο ταῦτα βασικά καὶ ἀκατάλυτα ἔνστικτα τῆς ζώσης ὕλης, παρ' ὅλον ὅτι οὐσιαστικῶς διαφέρουν, βιολογικῶς συγκλίνουν εἰς ἓνα καὶ μοναδικὸν σκοπὸν, τὴν ἀναπαραγωγὴν, δι' ἧς ἐκπληροῦται ὁ γήϊνος, παγκόσμιος καὶ θεμελιώδης νόμος τῆς διοικωνίσεως τοῦ εἶδους ἐκάστου ζώου.

Πότε ἐκδηλοῦται τὸ μητρικὸν ἔνστικτον; Εἰς τὰ ζῶα τὸ ἔνστικτον τῆς μητρότητος καὶ τὸ γενετήσιον ἐκδηλοῦνται εἰς καθωρισμένον χρόνον. Οὕτως, ἡ μὲν σεξουαλικὴ αὐτῶν ὁρμὴ ἐκδηλοῦται μόνον κατὰ τὴν περιόδον τοῦ οἴστρου, ἣτις ἀναπαοκρίνεται εἰς τὴν παραγωγὴν τῶν γεννητικῶν ὁρμονῶν καὶ τὴν ὠοθυλακιωρρηξίαν, τὸ δὲ μητρικὸν ἔνστικτον ὀλίγον πρὸ τῆς γεννήσεως τῶν τέκνων των, κατὰ τὸν τοκετὸν καὶ κατὰ τὴν περιόδον τῆς γαλουχίας. Οὕτω πλεῖστα θηλαστικά ζῶα πρὸ τοῦ τοκετοῦ προετοιμάζουσι τὴν φωλεάν των εἰς ἡσυχον καὶ σκοτεινὸν μέρος, ἔνθα θά λάβῃ χώραν ὁ τοκετός των, κατὰ δὲ τὸν τοκετὸν καὶ μετ' αὐτὸν δὲν ἐπιτρέπουσι εἰς οὐδένα ὅπως πλησιάσῃ ταύτην. Ἐὰν δὲ ἤθελε τις τολμήσῃ νὰ πλησιάσῃ τὴν φωλεάν, τὸ ζῶον ἐξαγριοῦται καὶ καθίσταται ἐπιθετικόν, προασπίζον τὰ νεογνά των. Ὁ Michelet ἀναφέρει ὅτι τὸ «ἐνστικτον τῆς φωλεᾶς» παρατηρεῖται καὶ εἰς τὰ πτηνά, ἅτινα προετοιμάζουσι ἐπιμελῶς τὴν φωλεάν των ὀλίγον πρὸ τῆς γονιμοποιήσεώς των, ἐν ὄψει τῆς ἐπιώσεως τῶν μελλόντων νὰ γεννηθοῦν ὦν, ἐκ τῶν ὁποίων ἀργότερον θὰ ἐξέλθουν οἱ νεοσσοί, δηλαδὴ τὰ τέκνα των.

Γενικῶς εἰς τὰ ζῶα τὸ μητρικὸν ἔνστικτον ἐκδηλοῦται κυρίως κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κυήσεώς των καὶ καθίσταται πλέον καταφανές ὀλίγον πρὸ, κατὰ καὶ ἰδίως μετὰ τὸν τοκετὸν. Οὕτω βλέπει τις πλεῖστα ἐξ αὐτῶν, π.χ. τὴν γαλῆν, τὸν κύνα, τρωκτικὰ κτλ., μετὰ τὴν γέννησιν τῶν νεογνῶν των νὰ περιποιοῦνται δαψιλῶς τὰ τέκνα των, ἰδίως δὲ ἡ γαλῆ νὰ λείχῃ αὐτὰ διὰ τῆς γλώσσης, νὰ τὰ τακτοποιῇ, νὰ τὰ συλλαμβάνῃ διὰ τοῦ στόματός της καὶ νὰ τὰ μεταφέρῃ

εἰς ἡσυχον καὶ ἀσφαλές μέρος, νὰ γαλουχῇ αὐτά.

Εἰς τὸν ἄνθρωπον (τὴν γυναῖκα) ἡ μητρότης, ὅπως καὶ ἡ γενετήσιος ὁρμὴ, εἶναι μερικῶς ἀπηλλαγμένα τῆς ὁρμονικῆς ἐπιδράσεως, ἡ δὲ μητρικὴ ἀγάπη καὶ στοργὴ πρὸς τὸ τέκνον ἢ ὁ πόθος διὰ τὴν ἀπόκτησιν τέκνου ἐξαρτᾶται μεγάλως ἐκ τῆς ἐγκεφαλικῆς (διανοητικῆς) λειτουργίας (παράδειγμα ἢ εἰς τινὰς περιπτώσεις ἐκδηλωσις τῆς καλουμένης νευρικῆς ἢ φανταστικῆς κυήσεως) καὶ τὸ ἔνστικτον αὐτὸ εἶναι μεγάλης διαρκείας καὶ οὐχὶ περιδικὸν καὶ παροδικὸν ὅπως εἰς τὰ ζῶα. Εἰς ταῦτα, ἡ πρὸς τὰ τέκνα μητρικὴ ἀγάπη (μητρότης) διαρκεῖ ἐπὶ ὀρισμένον χρόνον, κατὰ τὸν ὁποῖον ταῦτα ἔχουσι ἀνάγκη τῶν μητρικῶν φροντίδων, τῆς μητρικῆς προστασίας καὶ τοῦ μητρικοῦ γάλακτος. Εἰς τὸν ἄνθρωπον (τὴν γυναῖκα) ἀντιθέτως ἡ διάρκεια τῆς μητρότητος, τοὔτεστιν ἡ μητρικὴ ἀγάπη καὶ τὸ μητρικὸν φίλτρον, δὲν εἶναι χρονολογικῶς καθωρισμένα, ὅπως καὶ ἡ ἐκδηλωσις τοῦ σεξουαλικοῦ ἔνστικτου, οὔτε ἐπιτελεῖται κατὰ τρόπον καθαρῶς ἐνστικτώδη, ὅπως συμβαίνει κατὰ κανόνα εἰς τὰ ζῶα, ἀλλὰ διέπεται καὶ ρυθμίζεται ἐκ τῶν ἀνωτέρων ἐγκεφαλικῶν (πνευματικῶν) κέντρων, λόγῳ τῆς τελειότερας πνευματικῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ διάρκεια αὐτῆς εἶναι διηλεκτής, ἀτέρμων. Οὕτω τὰ γεννώμενα τέκνα τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἀποχωρίζονται συντόμως τῶν μητρικῶν φροντίδων καὶ περιποιήσεων, ἀλλὰ παραμένουσι ἐπὶ μακρὸν χρονικὸν διάστημα ὑπὸ τὴν πατρικὴν καὶ μητρικὴν προστασίαν καὶ κηδεμονίαν, καὶ ἰδίως τὴν μητρικὴν σκέπην, ἐνῶ εἰς τὰ ζῶα, ὡς προελέχθη, ἡ μητρικὴ προστασία εἶναι μικροτέρας διαρκείας. Εἶναι σπανιώτατον φαινόμενον μίᾳ μήτηρ νὰ παύσῃ νὰ ἀγαπᾷ, νὰ ἐγκαταλείψῃ ἢ νὰ λησμονήσῃ τὸ τέκνον της, ἀκόμη καὶ ἐὰν τοῦτο δὲν εἶναι γνήσιον ἰδικόν της, ὡς συμβαίνει εἰς περίπτωσιν θεοῦ τέκνου.

Κατὰ τὸν Lombroso καὶ Ferraro, ἡ προσφορὰ τοῦ μαστοῦ εἰς τὸ νεογέννητον ὑπὸ τῆς γυναικὸς ἀποτελεῖ ἐν τῶν συμπτωμάτων τῆς μητρότητος.

Τὸ μητρικὸν ἔνστικτον εἰς τὸν ἄνθρωπον

ἐκκολάπτεται κατὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν, ἀναπτύσσεται δὲ ὀλίγον κατ' ὀλίγον μὲ τὴν πάροδον τῆς ἡλικίας καὶ ἀποκορυφῶται μετὰ τὴν ἐφηβείαν, τοῦτέστιν κατὰ τὴν ὠριμον ἡλικίαν καὶ ἰδίως μετὰ τὸν γάμον. Κάποτε τὸ συναίσθημα τῆς μητρότητος ἐκδηλοῦται πολὺ βραδύτερον, ἰδίως εἰς γυναῖκας ἐγγιζούσας τὸ λυκόφως τῆς γενετησίου ζωῆς των, αἵτινες ἐπιθυμοῦν μεγάλως τὴν ἀπόκτησιν τέκνου ἀναλογιζόμεναι τὸν ἐκ τῆς ἀτεκνίας μονήρη βίον (μοναξιάν) καὶ τὰς ἀδυναμίας τοῦ γήρατος.

Ἡ ἀκριβὴς φύσις τοῦ μητρικοῦ ἐνστίκτου, ὅπως καὶ ἐκείνη τῶν ἄλλων ὁρμηφυτῶν, εἶναι τελείως ἄγνωστος. Τὸ μητρικὸν ἔνστικτον, ἀληθῶς εἰπεῖν, εὐρίσκεται βαθέως κεκλεισμένον ἐντὸς τῆς γυναικείας ψυχῆς καὶ δὲν δύναται νὰ ἐρμηνευθῇ φιλοσοφικῶς ἢ βιολογικῶς ὡς φαινόμενον μιμήσεως (μιμητισμὸς) ἢ κληρονομικότητος (φιλογονία) ἢ ἀποκλειστικῆς ὁρμονικῆς ἐπίδρασεως (ἐπίδρασις ἐνδοκρινῶν ἀδένων), διότι ἡ ἐρμηνεία αὕτη δὲν θὰ εἶναι ἐπαρκής. Βιολόγοι τινὲς παραδέχονται ὅτι διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ μητρικοῦ ἐνστίκτου ὑφίσταται σημαντικὴ ἐπίδρασις τῶν ἀδένων ἔσω ἐκκρίσεως, καὶ μάλιστα ὅτι ὑπάρχει εἰδικὴ ὁρμόνη ἢ τις διευθύνει τὴν ἐκδήλωσιν τοῦ ἐνστίκτου. Πιθανῶς οἱ ἐνδοκρινεῖς ἀδένες, καὶ ἰδίως οἱ γεννητικοί, παίζουσι ῥόλον διὰ τὴν ἐκδήλωσιν τοῦ μητρικοῦ ἐνστίκτου, καὶ τοῦτο διότι τὸ μέγιστον τῆς ἐντάσεως τοῦ ἐνστίκτου αὐτοῦ συμβαίνει κατὰ τὴν περίοδον τῆς γενετησίου δραστηριότητος τῆς γυναικός, ἐνῶ πρὸ ταύτης, ἤτοι κατὰ τὴν προεφηβικὴν καὶ ἐφηβικὴν ἡλικίαν, καθὼς καὶ μετ' αὐτήν, ἦτοι κατὰ τὴν κλιμακτήριον, τὴν ἐμμηνόπασιν καὶ τὴν γεροντικὴν ἡλικίαν, τὸ μητρικὸν ἔνστικτον εἶναι ὀλίγον ἀνεπτυγμένον ἢ σχεδὸν ἐλλείπει.

Γεγονὸς πάντως εἶναι ὅτι τὸ ἔνστικτον αὐτὸ ἀποτελεῖ συναίσθημα πηγαῖον καὶ βαθέως ἐρριζωμένον εἰς πᾶσαν γυναικείαν ψυχὴν, ἀνώτερον καὶ ἰσχυρότερον παντὸς ἄλλου ζωικοῦ αἰσθήματος ἢ συναισθήματος.

Ἡ συγκίνησις τῆς μητρότητος συγκλονίζει περισσότερο οἰουδήποτε ἄλλου συναισθήματος τὴν ψυχικὴν καὶ βιολογικὴν ὑ-

πόστασιν τῆς γυναικός. Χάρις εἰς τὸ μητρικὸν ἔνστικτον ἡ γυνὴ ὑφίσταται καρτερικῶς τὰ πάντα, ἀκόμη δὲ δύναται νὰ διακινδυνεύσῃ καὶ θυσιάσῃ καὶ αὐτὴν τὴν ὑπαρξίν της προκειμένου νὰ φέρῃ εἰς τὸν κόσμον τὸ τέκνον της, τὴν «σάρκα ἐκ τῆς σαρκὸς της», τὸ ὁποῖον κατεσεύαζεν ἐπὶ ἑννέα ὀλοκλήρους μῆνας ἐντὸς τῶν σπλάγγων της.

Ἀληθῶς πόσαι γυναῖκες δὲν ἀπώλεσαν τὸ πολυτιμότερον ἀγαθόν, τὴν ὑγείαν των, ἀκόμη δὲ καὶ τὴν ζωὴν των, διὰ νὰ φέρουν εἰς τὸν κόσμον ἕν τέκνον!

Ὅταν ἡ νεαρὰ μήτηρ αἰσθανθῇ τὸ πρῶτον σκιρτῶντα ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς τὸν καρπὸν τοῦ ἔρωτός της, ὅποια ἄρρητος καὶ ἀπερίγραπτος χαρὰ πληροῖ τὴν καρδίαν της· εἶναι μήτηρ! Δι' αὐτὴν εἶναι ἡ μεγίστη εὐδαιμονία ἐξ ὧν ποτὲ ἐδοκίμασε.

Τὸ μητρικὸν ἔνστικτον ἐκδηλοῦται ἐπίσης ἐντόνως μετὰ τὸν τοκετόν, ὅτε ἡ γυνὴ, λησμονοῦσα τοὺς πόνους καὶ τὰς δοκιμασίας τοῦ τοκετοῦ, ἀναφωνεῖ «εἶμαι μήτηρ!» καὶ ἔννοεῖ τις τὴν εὐτυχίαν καὶ ὑπερφηφάνειαν αὐτῆς. Λίαν χαρακτηριστικῶς ἀναφέρεται εἰς τὴν Ἀγίαν Γραφήν (Ἰωάννου ις', 21-22) ὅτι «ἡ γυνὴ ὅταν τίκτη, λύπην ἔχει, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς· ὅταν δὲ γεννήσῃ τὸ παιδίον, οὐκέτι μνημονεύει τῆς θλίψεως, διὰ τὴν χαρὰν ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον». Αἱ ζῶνται κινήσεις καὶ αἱ κραυγαὶ τοῦ νεογνοῦ εἰσέρχονται εἰς τὰ μύχια τῆς καρδίας καὶ ψυχῆς τῆς μητρὸς-γυναικός.

Ἡ χαρὰ τῆς μητρότητος ἀντανανκᾶ καὶ εἰς τὸν ἀνδρα-σύζυγον, ὅστις μειδιᾷ εὐχαριστημένος καὶ ἐπιδαφιλεῖ τὰς γλυκυτέρας τῶν θωπειῶν καὶ περιποιήσεων πρὸς τὴν καταστήσασαν αὐτὸν πατέρα. Ἐὰν ἡ ἡδονὴ τῆς πατρότητος δὲν εἶναι ἡ αὐτὴ πρὸς τὴν τῆς μητρότητος, οὐχ ἤττον ὅμως καὶ αὕτη καθίσταται ζωηρῶς αἰσθητή. Καὶ ἡ στοργὴ τοῦ πατρὸς πρὸς τὰ τέκνα εἶναι φυσικὸν συναίσθημα.

Ἡ μὴ γεννήσασα τέκνα (ἄγαμος) γυνὴ, καθὼς καὶ ὁ ἄγαμος ἀνὴρ δύναται νὰ παραμείνουν ἀδιάφοροι πρὸ τῶν θελημάτων τῆς μητρότητος καὶ πατρότητος.

Ἡ μητρικὴ στοργὴ εἶναι βαθύτατον καὶ ἀκατάλυτον συναίσθημα τῆς γυναικός, πη-

γάζον ἐκ τοῦ ὀρμεμφύτου τῆς ἀναπαραγωγῆς. Τὸ θαυμάσιον αὐτὸ φαινόμενον, τὸ ἐν τῇ ὀργανισμῷ τῆς γυναικὸς ἐξελισσόμενον, ἀνανεοῦται καθ' ἕκαστον νέον τέκνον. Τὸ συναίσθημα τῆς μητρότητος ἐκδηλοῦται καθ' ἔντονώτερον καὶ ἐκδηλωτέρον βαθμὸν, κάποτε δὲ ὑπὸ μορφήν ἐμμόνου ιδέας (μονομανίας), εἰς γυναῖκας μὴ γονίμους (στείρας), αἵτινες προσφεύγουν εἰς πᾶν μέσον καὶ εἰς πάντα ἱατρὸν, ἵνα δυνηθοῦν ν' ἀποκτήσουν ἔστω καὶ ἓν τέκνον!

Πόσας φορές δὲν ἐπέρχεται διατάραξις τῶν ἀρμονικῶν σχέσεων ἐνὸς ἀνδρογύνου ἕνεκα τῆς ἀδυναμίας ἀποκτήσεως τέκνου ἐξ ὑπευθυνότητος ἐνὸς τῶν συμβίων;

Τὸ μητρικὸν ἔνστικτον ἐκδηλοῦται ἐπίσης ἔντονον καὶ εἰς τὰς μὴ γονίμους γυναῖκας, ὅταν αὐταὶ ἀποκτήσουν διὰ τῆς υἰοθεσίας θετὸν τέκνον, ὁπότεν βλέπη τις αὐτὰς νὰ περιβάλλουν αὐτὸ μετὰ μεγάλης στοργῆς καὶ ἀγάπης καὶ νὰ τὸ ἀνατρέφουν μετὰ τσαυτῆς φροντίδος καὶ ἐπιμελείας, ὡς ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ ἰδικοῦ των τέκνου.

Ὅπως ὅλα τὰ ἀνθρώπινα ἔνστικτα (αὐτοσυντηρήσεως, σεξουαλικῶν κτλ.) δύναται νὰ ἐμφανίσουν ἀνωμαλίας καὶ παρεκκλίσεις ἐκ τοῦ φυσιολογικοῦ, οὕτω καὶ τὸ μητρικὸν ἔνστικτον δύναται νὰ ἐμφανίσῃ ἔκτροπὰς καὶ διαστροφάς, ἐκδηλουμένας εἴτε ὑπὸ μορφήν ἐλλείψεως τοῦ συναισθήματος τῆς μητρότητος, ἥτις ἐκδηλοῦται διὰ θεληματικῆς στειρώσεως (ἀποφυγὴ συλλήψεως διὰ φυσικῶν καὶ τεχνητῶν μέσων), προκλητῶν ἐκτρώσεων (ἀμβλώσεων), βρεφοκτονίας, παιδοκτονίας, ἐγκαταλείψεως τοῦ τέκνου (ἐκθέσεως), μίσους τῆς μητρειᾶς, εἴτε ὑπὸ μορφήν ὑπερβολικῆς μητρότητος. Οὕτως, εἰς τινὰς γυναῖκας ἡ μη-

τρότης καθίσταται ἔμμονος ιδέα (μονομανία), ἕνεκα τῆς ὁποίας αὐταὶ δι' οὐδὲν ἄλλο ἐνδιαφέρονται παρὰ μόνον πῶς θὰ δυνηθοῦν νὰ καταστοῦν μητέρες. Ἐπίσης εἰς τινὰς ἀτέχνους καὶ νευροπαθεῖς γυναῖκας τὸ συναίσθημα τῆς μητρότητος προκαλεῖ μεγάλην ὄχλησιν, τὴν γένεσιν χιμαιρικῶν ἐλπίδων, τὴν πρόκλησιν φανταστικῆς (νευρικής) κηΐσεως καὶ εἰς σπανίας περιπτώσεις ψύχωσιν (π.χ. ἔντονον μελαγχολίαν, ἀπελπισίαν), ἥτις ὠθεῖ κάποτε αὐτὰς μέχρις ἀποπειρας αὐτοκτονίας.

Ἐπίσης αἱ συνέπειαι τῆς ἀτεκνίας καὶ ἡ ἐκ ταύτης ἀναστολὴ τῆς ἐκδηλώσεως τοῦ θεμελιώδους τούτου συναισθήματος τῆς μητρότητος δύναται νὰ προκαλέσῃ εἰς τὰς στείρας γυναῖκας, ἰδίως κατὰ τὴν προσέγγισιν τῆς ἐμμηνοπαύσεως, μελαγχολίαν καὶ νευρασθένειαν, καθ' ὅσον αὐταὶ βλέπουσι διαλυόμενα τὰ ὄνειρα καὶ διαψευδομένας τὰς ἐλπίδας των διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν ἐνὸς τόσον βασικοῦ βιολογικοῦ φαινομένου. Ἡμεῖς οἱ γυναικολόγοι-μαιευτῆρες, καθὼς καὶ αἱ μαῖαι, περισσότερον παντὸς ἄλλου παριστάμεθα ἀψευδεῖς μάρτυρες τῆς ἀξίας καὶ σημασίας τοῦ μητρικοῦ ἔνστικτου διὰ τὴν γυναῖκα, καὶ μάλιστα δι' ἐκείνην ἥτις προσφεύγει εἰς ἡμᾶς παραπονομένη δι' ἀτεκνίαν λόγῳ στειρότητος. Ἐκτὸς αὐτοῦ, εἴμεθα καὶ οἱ προστάται τῆς μητρότητος, διότι, διὰ τῶν ἐπιστημονικῶν ἐνεργειῶν τὰς ὁποίας καταβάλλομεν τόσον κατὰ τὴν κήσιν ὅσον καὶ κατὰ τὸν τοκετόν, καὶ ἰδίως κατ' αὐτὸν διὰ τῆς ἐκμαιεύσεως ἐνὸς τέκνου, προσφέρομεν μεγάλην χαρὰν καὶ εὐτυχίαν εἰς τὴν μητέρα καὶ γενικῶς εἰς τὴν οἰκογένειαν, καὶ ἓν μέλος εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ πολιτείαν.

